

*Arzovno Torilstu
Ju 11/40*

Roman

Poštnina plačana v gotovini Številka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/4 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 17. V. 1930 Leto II. - Štev. 20

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Prva knjiga

LJUBEZEN IN DENAR

Prvo poglavje

DRAŽBA NA GRADU

„Nekaj kuhinjske posode — prav dobro ohranjene — petnajst kosov: deset frankov, toliko kakor zastonj, pločevina sama je več vredna!... Deset frankov! Kdo da več?“

„Enajst frankov!“ se začuje glas.

„Enajst frankov! V prvem... v drugem — enajst frankov — v tretjem! Zdaj so na vrsti kanapé, dva naslonjača, šest stolov — vse čisto moderno z baršunasto prevleko in dobro ohranjeno — vse skupaj samo petdeset frankov —“

„Petdeset frankov!“ zakliče nekdo.

„Torej petdeset frankov. Gospoda, pogum! Saj bi bilo greh prodati za to smešno ceno! Že sam les je več vreden. Petdeset frankov! Šest stolov, dva naslonjača, kanapé! Petdeset frankov — v prvem, v drugem — kdo da več? — v tretjem! Potem stara skrinja, izrezljana, iz hrastovine, z grbom, pristna — velika dragocenost! Imamo kupca za tri tisoč frankov! Tri tisoč frankov — kdo da več?“

Ta dražba se je vršila v gradu Bois-Tordu.¹⁾

Ali je Bois-Tordu še zaslužil ime gradu? Po zgodovini da, a po vnanjosti nič več.

Oba stolpa, ki sta nekdam ponosno molela v nebo, sta bila samo še kup kamenja, kjer so se solnčili kuščarji in martinčki. Poslopje med obema stolpoma je kazalo gola okna brez križev, da je skozi v zimskih nočeh žvižgal veter. Samo lastovke so še tam domovale.

Konec romana „V objemu teme“ na 14. str.

Dež je bil izpral zidove in odluščil omet; iz razpok sta poganjala bršljan in plevel in vsaj nekoliko zakrila to žalostno sliko razpadanja.

Tudi znotraj ni bilo nič boljše. Sobe so bile vse zaprašene in s sten so viseli kosi raztrganih tapet.

Povsod je vladala mrka tišina. Tista neprijetna tišina, ki zazebe človeka do srca. In vendar je še nekdo stanoval v gradu — vsaj ta dan.

Ta mož je bil marki Norbert d' Argental,²⁾ nekdam lastnik velikanskega bogastva, ki pa je leto za letom kopnelo.

Stal je ob oknu, bolj senci podoben kakor človeku, in s priprtimi očmi opazoval mnogoštevilne kupce, ki so se na dvorišču trgali za poslednje ostanke njegovega imetja.

Bil je velike in krepke postave. Pod širokim čelom so mu sredi koščenega obraza gorele žive oči. Veliki črni kolobarji so jih obdajali — sledovi prečutih noči in velike utrujenosti. Njegov hrbet je bil upognjen kakor da ga tišči k tlom vsa teža nesreče in grozeče bede.

Da, nekdam je bil bogat. Nekdam! Toda igre in ženske so ga upropastile. Danes je bil reven kakor cerkvena miš.

Koliko časa je že čakal in se bal trenutka, ko bo ostal brez beliča v žepu na cesti. In zdaj je prišlo...

„Moj Bog!“ je vzdihnil, „kaj bo z menoj?...“

Če bi mogel prodati svojo dušo za denar, kakor so nekdam delali obubožani graščaki!

Spomnil se je, da je še otrok to čital v pravljicah. „Kako more priti ljudem kaj takega na um!“ si je rekel takrat. Danes pa se mu ni več zdelo tako neumno. Prepričan je bil, da je to pravljico zapisal človek, ki je bil v takem položaju kakor on.

¹⁾ izgovori boá-tordü (z naglasom na ü).

²⁾ izg. Norbêr Daržantál.

„Če bi našel človeka, ki bi mi vrnil imetje,“ je vzkliknil v obupu, „dušo bi mu zapisal — še svojo čast bi mu prodal in če treba tudi življenje, kadar bi se ga naveličal...“

„Velja! Kupljeno!“ je izpregovoril glas za njegovim hrbtom.

Marki d' Argental ni bil praznoveren, vendar je vztrepetal od groze in pot mu je stopil na čelo. Tako iznenada je bil prišel ta glas, v tako čudnih okoliščinah... Ali ga ne varajo čuti?

„Velja!“ je ponovil neznanec in stopil pred graščaka. „Ne bojte se!“ je smeje se dodal. „Nisem hudič, ki ste ga klicali. Poglejte me in boste videli, da nimam ne rogov ne repa ne kopit!“

Toda Norbert se je bil zavedel. Namršil je obrvi in uprl svoj srepi pogled v nepoklicanega gosta.

Neznanec je utegnil biti sedem, osem let starejši od markija. Bil je visokorasel mož v ne več novi obleki z lepo črno brado in ostrim pogledom. Njegove ustnice so bile tako blede in stisnjene, da jih skoraj ni bilo videti, nos pa je imel raven in ostro izrezan. Krvave oči so mu gorele v čudnem ognju.

„Nisem hudič!“ je ponovil. Dovolite mi, da se vam predstavim, preden nadaljujeva pogovor. Roquin³⁾ se pišem, brez vsakega plemiškega pridevka in sem zastopnik družbe ‚Securitas‘. Naši posli: iskanje izginulih dolžnikov, zaupna poizvedovanja trgoveškega in zasebnega značaja. Tudi s porokami se pečamo, s častnimi zadevami in ugotovitvami premoženjskega stanja. Na zahtevo poiščemo potrebne dokumente za civilne in druge tožbe. Zanimamo se za dedščino, kjer je treba dediče šele poiskati. Sicer pa dobite vse te podatke v pariškem adresarju...“

„In česa iščete tod, gospod Roquin?“ ga je mrzlo prekinil markij.

„Enako bi vas jaz lahko vprašal. Ne pozabite, da ste vi moj gost, ne pa narobe.“

„Kaj naj to pomeni?“ Markij od osuplosti skoro ni našel besed.

„Upam, da me boste razumeli. Kupil sem vaš grad in sem si ga pravkar jel ogledovati. Tako sem vas nevede presenetil.“

Markij je pobledel.

³⁾ izg. Rokén.

„Hvala za pojasnilo,“ je mirno odgovoril. „Zanesite se, da vas ne mislim več nadlegovati na vaših tleh. Glede besed, ki ste jih čuli, ko ste stopili v sobo, bi vam pa svetoval, da jih pozabite, sicer...“

Grozeče ga je pogledal in šel. Bil je že pri vratih, ko mu je Roquinov glas ustavil korak.

„Ali vam nisem rekel, gospod markij, da pristanem na kupčijo? Udariva! Ni mi za vašo dušo, saj še s svojo ne vem kam, tudi vašega življenja ne zahtevam. Samo na vašo čast računam in še te vam ne mislim oskruniti. Vaše ime ostane pred svetom čisto, bolj kakor doslej — in to vam mora biti glavno. Ponovim, da sem pripravljen skleniti kupčijo. Ne mislite, da ste mi tujec: že dolgo se zanimam za vas.“

„Vem, da ste berač,“ je nadaljeval, videč, da ga markij z zanimanjem posluša, „vem pa tudi da imate nekaj kar je več vredno denarja — duševno moč.“

Markij se je zdrznil. Pogledal je vsiljivca in suho rekel:

„Hodite kakor mačka okrog vrele kaše. Govorite naravnost!“

„Denar potrebujete, pri meni ga dobite — toliko, kakor ga še v sanjah niste nikoli videli.“

„Ali mi hočete natveziti pravljico iz ‚Tisoč in ene noči‘?“

„Recimo, da je pravljica. Samo to prednost ima, da je moderna in resnična.“

„Poznate Monte-Crista?“ je vprašal markij.

„Čital sem ga,“ je hladno odgovoril Roquin, kakor da ni občutil skritega posmeha v markijevih besedah. „Rečem vam pa, da nisem abbé Faria, čuvar zaklada, in da bo moj zaklad laže dvigniti.“

„Kako naj ga dvignem?“

„Poročiti se boste morali, nič drugega. Videli boste, da ne bo nič hudega.“

„Ha, ha, kakšnega starega zmaja mi hočete obesiti, kajne? Kar na dan z besedo: kakšna je moja nevesta? Grbasta? Slepa? Pijanka?“

„Motíte se, gospod,“ se je pomenljivo nasmešnil Roquin, „lepo mlado dekle dobite, pošteno in — siromašno.“

„Siromašno? Začetek pravljice!“

„Da, siromašna je. Deklica sedemnajstih, osentnajstih let, delavčeva hči, ki se mora preživljati z delom svojih rok.“

„Vaša ponudba bi me utegnila zanimati. Doslej je še vse lepo. Bogastvo in lepo siromašno dekle. Sicer ne vem, kako more iti bogastvo vstric s siromaštvom, vendar vam verjamem na besedo. Zdaj bi samo rad čul vaše pogoje — saj vas menda ne žene pri tem sama gola ljubezen do moje malenkosti — koliko zahtevate?“

„Pol njenega premoženja!“

„To je?“

„Petdeset milijonov frankov. Vsakemu pol — mislim, da nobeden od naju ne bo od lakote umrl.“

Marki je prepaden obstal. S široko odprtimi očmi se je zagledal v Roquina, kakor da vidi duha.

„Petdeset milijonov!“ je zajecjal. „Ali ste blazni?“

„Dobro me pogledjte in potem recite, ali sem podoben norcu!“

Marki si je segel v lase. Ali sanja, ali se neznanec norčuje iz njega?

Kakor bi bil Roquin uganil markijeve misli, se je obrnil k njemu in mu dejal suho, skoraj nestrpno:

„To niso sanje. Razumem vaše začudenje in vašo neodločnost, vendar smete biti trdno uverjeni, da nisem še nikdar tako resno govoril kakor zdajle!“

„Petdeset milijonov frankov...“ je zamrmral marki. Zamislil se je v bodočnost; kaj bo s tolikim denarjem? Spet se bo lahko vrgel v življenje, kakor takrat ko je imel še denar... Vsa pota navzgor mu bodo spet odprta. Vsi se mu bodo klanjali in lahko se bo maščeval nad onimi, ki so ga poniževali, videč, da gre njegovo bogastvo h koncu.

„Petdeset milijonov...“ je ponavljal neprestano. „Ne, to ne more biti res! Petdeset milijonov...“

Norbert se je zgrudil na stol — edini, ki je še ostal v sobi. Roquin ga je mirno opazoval.

Zdajci pa je marki planil pokonci, skočil k Roquinu in ga zagrabil za vrat. „Čujte,“ je besno zavpil, „če me mislite za norca imeti, ne pridete živi iz te sobe!“

Roquin se ga je brez vidnega napora otrešel in ga potlačil nazaj na stol.

„Gospod marki,“ je rekel posmehljivo, „če hočete, da se sporazumeva, se morate že naučiti drugačnega občevanja!“

Norbertu so zagomazeli mravljinci po hrbtu. Ta mož ga prekaša v vsem!

„Oprostite,“ je zmedeno zajecjal, „vse se mi zdi tako čudno, tuje!“

„Končajva!“ ga je prekinil Roquin, „zdaj veste, koliko vam ponujam. Ali pristanete na kupčijo?“

Norbert se je obupno ozrl okrog sebe.

„Pristanem!“ je bruhnilo iz njega. Potem se je opotekel.

Drugo poglavje

STO MILIJONOV

Po kratkem premolku je Roquin prvi izpregovoril:

„Zanimalo vas bo, zakaj sem si izbral ravno vas in ne koga drugega. Zato, ker ste svobodni in neodvisni, gmotno uničeni, brez predsodkov in pripravljeni na vse. Ali sem pogodil?“

„Zakaj pa se sami ne lotite stvari?“

„Ne morem! Sicer se res ničesar ne strašim in tudi obzirov ne poznam, toda nečesa mi manjka: prostosti. Oženjen sem.“

„Razumem. A kako pridem do denarja?“ je vprašal marki.

„Po dedščini.“

„Dobro. A kadar bodo milijoni v mojih rokah — kdo vam jamči, da jih bom delil z vami?“

„Vaša čast. Častno besedo mi boste dali, zakaj častna beseda velja med lopovi več ko sto priseg.“

Marki se je posili zasmejal. „Rad vam dam častno besedo, prav rad...“

„Če ne boste besede držali, se me bojte! Moja kazen bo strašna!“

„Ali smem vedeti, kakšna?“

„Ubijem vas ko psa!“ je mrzlo odvrnil Roquin.

„A če vest o denarju ne drži? — Če so vas potegnili?“

„Ne skrbite! Jaz izpolnim svojo besedo, vi pa glejte zase. Kdo drugi bi se posluževal bogve kakšnih zvijač, da bi vas dobil v pest. Jaz sem bil odkrit. Ali vam to zadošča? — Imovit sem in moja blagajna vam je odprta,“ je nadaljeval, ne da bi bil čakal odgovora. „Tudi grad vam začasno vrnem. Jutri pridejo zidarji, da ga popravijo. V štirinajstih dneh bo kakor nov.“

„Čudak ste, gospod Roquin,“ je vzkliknil marki in mu ponudil roko.

Neznanec pa je odkimal.

„Hvala. Obdržite zase te srčne izlive. Ne potrebujem jih. Le nekaj si zapomnite: jaz sem lopov, vi ste pa na najboljši poti, da to postanete. Zato si še nisva enaka...“

Vsaka beseda je zadela Norberta kakor udarec z bičem. „Povejte, kako ste odkrili to ogromno dedščino,“ je rekel suho.

„Naši listi o njej niso niti besedice poročali. Ne „Times“ ne newyorški „Herald“ ne „Figaro“ ne „Petit Journal“. Pač pa so čitatelji carigradskega „Levant Herald“ nekega dne čitali v svojem listu tole nevsakdanjo vest:

Šestnajst let je bilo Francozu Georgu Bertari, ko je postal mornar. Z devetnajstim letom je imel tovorni čoln, leto kasneje je imel že deset tisoč dolarjev in je bil kapetan parnika. Imetje se mu je kar samo kupičilo. Ko so odkrili bogastva Kalifornije, je Bertara zgradil na svoje troške železnico, ki je zbližala New York in New Orleans z zalivom San Franciska. Potem je uvedel paroplovno zvezo med New Yorkom in Havrom. Čez nekaj let je bil že lastnik mnogih železnic, hitel je na daljni zapad, kupoval delnice vseh železniških družb, postal vsemogočen in po mili volji uničeval družbe, ki se mu niso hotele pokoriti. Bolan in truden takega pustolovskega življenja je Bertara svoje imetje naložil v denar. Preselil se je v Carigrad in si na obalah Bospora zgradil bajno lepo palačo.

Po desetletnem uživanju sadov svojega dela je umrl. Njegovo zapuščino cenijo na sto milijonov frankov, a dedičev nihče ne pozna.

Čital sem to vest in se pričel zanjo zanimati. Toda nekaj dni nato je izšel v istem listu popravek:

Vest o bajnem premoženju Francoza Bertare ni resnična. Umrli ni razen palače skoraj ničesar zapustil. Tudi njegovi dediči so že znani. Včeraj so se zglasili v našem uredništvu in nas prosili, naj pretirane vesti prekličemo.

Kdo drugi bi bil stvar pustil. Meni pa se je čudno zdelo, da bi bil tako resen list nasedel. Iskal sem in odkril, da je odpotoval v Pariz indijski bogataš Murad, ki je bil prijatelj umrlega Bertare. Poročila mojih agentov so mi dala slutiti, da je bila mlademu Indijcu najbrž poverjena naloga poiskati dediče. Tudi to sem dognal, da so dali vest v „Levant Herald“ zato preklicati, da se ne bi za velikansko dedščino pozanimal kak pustolovec. Počakal sem,

da je prišel Murad v Pariz. Tedaj sem vtihotapil med njegove ljudi svojega zaupnika, nekega Laguyana,⁴⁾ ki je imel nalogo, da Indijca kolikor moči ovira pri iskanju dedičev. Hotel sem Murada prehiteti — ne brez uspeha. Zvedel sem, da je imel Bertara brata in sestro. Ta brat je oni delavec, o katerem sem vam prej govoril — njegovo hčer boste vzeli za ženo. S sestro imam druge namene. Murad vsega tega še ne ve. Toda nesrečen slučaj lahko vse pokvari, zato se je treba podvizati. Se danes odpotujeva v Pariz, jutri pa vam pokažem dekle, ki sem vam jo namenil. Niti najmanj ne dvomim, da si je ne bi znali pridobiti — saj so mi pravili, da so svoj čas vse Parižanke norele za vami...“

„Kaj pa če je dekle že srce oddalo?“ ga je prekinil marki.

„Ne bojte se!“

„Mlada dekleta imajo svoje muhe,“ ga je zavrnil Norbert. „Prav mogoče je, da ima fanta, in to bi nama utegnilo vse račune prekrižati.“

„Tudi na to sem mislil,“ je odgovoril Roquin z mrzlim usmevom. „Če vas ne bo marala, imam pripravljeno drugo sredstvo — sredstvo, ki...“

Markija je izpreletelo. V duhu je videl čudne stvari. Toda otresel se je zloveščih misli in skomignil, kakor bi hotel vreči s sebe poslednje ostanke svojega poštenja. Njegov sklep je bil trden in je ni bilo sile, ki bi ga mogla omajati.

„Za nekaj dni boste pač morali pozabiti, da ste plemič,“ se je nasmehnil Roquin. Seznaniti se boste morali s starim Bertaro. Sodim, da bo najbolje, če se mu predstavite kar enostavno gospod Norbert. Lahko pa nastopite predrzno in zagotavljam vas, da imam še druga sredstva, če ne boste z ljubeznijo uspeli.“

„Kakšna?“

„To je moja stvar. O priliki boste že vse zvedeli,“ je dodal z zagonetnim nasmeškom.

Še tisti večer je postal marki d'Argental spet lastnik gradu Bois-Tordu, kakor mu je bil Roquin obljubil.

Nekaj ur kasneje sta bila na potu v Pariz, kamor sta prispela drugo jutro.

⁴⁾ izg. Lagvajana.

Roquin je odvedel Norberta na svoje stanovanje v Rue Lafayette, kjer so bili tudi uradi njegovega podjetja. Marki si je privoščil nekaj ur počitka, Roquin pa je šel takoj na delo.

Ko se je Norbert ob sedmih zbudil, ga je njegov novi znanec že čakal.

„Le hitro se obrnite, gospod marki,“ mu je rekel. „Čez pol ure vam pokažem vašo bodočo ženo.“

Ko sta bila zunaj, se je Roquin zdajci nečesa domislil. Ustavil se je in prijel Norberta za rokav:

„Povedal sem vam že, da je dekle zelo lepo, zato glejte, da se ne zaljubite vanjo. Zaljubljeni ljudje so zmožni vsake neumnosti.“

Marki je odmahnil z roko:

„Pojdite no! Da bi se zaljubil v navadno delavko, ha, ha!“

V jutranjih urah je Rue Lafayette zelo živa. Venomer sta se morala ogibati delavcem, ki so hiteli na delo.

„Kje pa stanuje?“ je čez nekaj časa vprašal Norbert.

„V Rue d'Allemagne, blizu Hautpoulskega prehoda. Pri očetu je, ki je napol nor. Mož trpi na fiksnih ideji, da ga neprestano zalezujejo. Če izrabite njegovo bolezen in se naredite, kakor da ga branite pred zasledovalci, vam to utegne biti v prid.“

„Ali je zmeraj doma?“ je poizvedoval marki.

„Ne — narobe, skoraj nikdar, ker dela v neki tovarni v Pantinu.“

Norbert je hotel še nekaj vprašati, tedaj pa ga je Roquin potegnil za rokav.

„Glejte jo, tamle prihaja!“

Marki je zagledal mlado dekle sedemnajstih, osemnajstih let, s škaflo v roki; spremljal jo je mladenič nekaj malega starejši od nje. Šla sta z roko v roki počasi, pomišljaje se, kakor dva človeka, ki se kar ne moreta ločiti. Šepetala sta si na uho in se zadovoljno smehljala. Njuna obraza sta razodevala veselje in brezskrbje mladosti. Ni bilo težko odkriti, da se ljubita in da sta srečna v ljubezni.

Norbert in Roquin sta ju pustila mimo.

„Zbogom, Alice — na svidenju drevi,“ se je poslovil mladenič.

„Do svidenja, Valentin!“ mu je odgovorila deklica in se ljubko nasmehnila spremljevalcu, da so se ji zasvetili beli zobje.

„Ali je bil to njen brat?“ je vprašal marki Roquina.

„Ne — edinka je.“

„Torej njen ljubimec!“

„Menda ne. Oboževalec, nič več. Fant brez očeta in matere, ki ga je Bertara posinovil. Ne bo nevaren. Prepričan sem, da ga bo pozabila, ko spozna vas.“

„Čujte, gospod Roquin: ta deklica je kratotica, da ji ni enake,“ je vzkliknil Norbert.

„Posvaril sem vas pravočasno. Pazite, da se ne zaljubite!“

Alice se je skoraj zadela vanj, ne da bi ga bila opazila. Odhitela je naprej.

Norbert kar ni mogel odtrgati oči od nje. Neprestano jo je iskal v množici.

Roquin je opazil nenadno spremembo na markijevem obrazu. Položil mu je roko na ramo in pogledal mrko izpod čela:

„Ali vam tako zelo ugaja?“

„Očarljiva je. Tudi brez dote bi jo vzel!“

Čez dan nista več govorila o njej. Drugi dan pa sta začela s svojim bojnim načrtom.

S starim Bertarom se je Norbert kaj kmalu seznanil. Nastopil je v vlogi skromnega posestnika, ki živi od denarja, ki mu ga je zapustil stric. V petih, šestih dneh mu je starec že slepo zaupal.

Norbert je najel majhno hišico na trgu Cours-la-Reine in stanovanje v Rue Lafayette, blizu Roquina.

„Izrabljajte pridno vsako minuto,“ mu je polagal Roquin na srce. „Zaleteti se vam ni treba, a tudi ne stvari zavlačevati. Laguyane mi je sicer povedal, da Murad Alice še dolgo ne bo našel — toda kdo ve? Majhna neumnost utegne vse pokvariti. Prepričan sem, da ne bo odnehal, dokler je ne najde. Če ne izpregleda Laguyana, se nama ni bati. Če nama pride na sled... pa zbogom milijoni!“

Tretje poglavje

PRVI UDAREC

Tako je minilo štirinajst dni.

Norbert je dobil kratko, a zelo pomembno obvestilo:

„Pridite takoj! Vsaka minuta je dragocena.“

Bilo je zgodaj zjutraj in Norbert je še ležal v postelji, ko mu je sluga izročil pismo, ki ga je prinesel Roquinov sluga.

Skočil je iz postelje in se hitro oblekel.

„Hudiča,“ je zaklel, „kaj naj to pomeni?“

Dva Roquinova agenta sta ga čakala z vozom pred hišo.

Pet minut nato je bil Norbert že pri Roquinu, ki je bil videti zelo vznemirjen. Njegove ustnice so bile blede, obrvi namršene in ves obraz spačen od jeze.

Ko je Norbert vstopil, mu je Roquin namignil, naj sede.

„Vendar že — težko sem vas pričakoval. Kako vam je uspel naskok na sree gospodične Alice?“ ga je vprašal nestrпно.

„Odbit,“ je suho odvrnil Norbert.

„Ali ste ji odkrili svojo ljubezen?“

„Seveda, a sem dobil košarico. Dekle o meni noče nič slišati! Prosil sem jo, prigovarjal ji, povedal sem ji, da sem bogat, pritisnil sem na očeta, naj jo pregovori...“

„In?“

„Vse zaman!“

„Ali je kaj upanja, da se vaše nade izboljšajo?“

„Ne — in to je najbolj žalostno. Odkrito mi je povedala, da ljubi drugega.“

„Koga? Morda tistega Valentina?“

„Da, Valentin je bil srečnejši od mene. V glavo si ga je vtepla in laže bi omeščal skalo.“

Roquin si je od razburjenja vil roke, da so mu potali prsti v sklepih. „Vraga, ali se je danes res vse zarotilo proti meni?“

„Mesece bi trajalo, da premagam njen odpor,“ je povzel Norbert. „Prvo je, da izigram Valentina.“

„Niti en dan ne več!“ se je razburil Roquin. „Morda je že zdaj prepozno.“

„Zakaj.“

„Pravil sem vam že, da sem vtihotal med Muradove služabnike svojega zaupnika Laguyana z nalogo, da nadzoruje vsak korak svojega gospodarja. Snoči pa me je prebudilo močno trkanje na vrata — devet dogovorjenih udarcev s pestjo. Vstal sem in hitro odklenil. Pred vrati je stal Laguyane, ves razcapan in bled kakor zid. Mislil sem, da prihaja iz boja, tako je bil potolčen in roko je imel v obvezi. Sicer je precej omejen človek, toda zvest kakor pes. Če bi mu rekel: zame se moraš dati

ubiti, bi ubogal brez pomišljanja. Na žalost ima tudi slabe lastnosti. Tri leta je že v moji službi. Prišel je iz Guyane,⁵⁾ kamor je bil izgnan zaradi mnogoštevilnih vlomov...“

Marki se je ugriznil v ustnice. Gnus ga je obšel pred tem človekom.

„Sredstev, ki se jih moramo posluževati, da pridemo do premoženja, ne smemo preveč izbirati,“ je posmehljivo menil Roquin, ko je videl Norbertov obraz. „Sicer pa vas ti ljudje niti ne poznajo. Ko boste bogati, boste nanje pozabili.“

Laguyane je bil torej v službi pri tem Indijcu v razkošni palači, ki jo je bil okrasil po svojem orientalskem okusu s cveticami, demanti, biserjem, rubini in preprogami. Pri njem živita njegovi dve sestri, ki ju obožuje in ki ga nikdar ne zapustita. Laguyana je ta lesk omamil, oslepili so ga biseri, katerih vsak je bil vreden celo premoženje in tako je izvoljal, da hrani Indijec dragulje v močni kaseti, ki je stala navadno na kaminu v sobi poleg Muradove spalnice.

Snoči se je dal zakleniti v salon. Okoli polnoči je vlomil kaseto, kar mu ni bilo posebno težko — samo čudno strah ga je bilo, kakor mi je potlej priznal. Zdelo se mu je, da preži nanj skrit sovražnik. Dvignil je pokrov in segel v kaseto. Zdajci pa so se mu lasje naježili od groze. V kaseti je bil skrit samostrel, ki se je sprožil, ko se ga je dotaknil. Votel pok je jeknil od sten in začutil je, da ga je jeklena roka zgrabila za zapestje in ga ni hotela več spustiti. Zadrta se mu je v meso, kakor bi mu hotela vtisniti za zmeraj neizbrisno znamenje. Strel je privabil ljudi, ki so že vsi spali. V trenutku so ga pograbili Muradovi služabniki in ga navzlic njegovi velikanski moči ukrotili. Potem je prišel Murad sam, ki ni bil videti kaj začuden; najbrž je že dalj časa sumil, da pri Laguyanu nekaj ni v redu. Stopil je h kaseti, pritisnil na skrit gumb in v tistem trenutku je Laguyane začutil, da se je jeklena roka razklenila in ga spustila. Iz rane na roki se mu je vlila kri.

Murad mu je položil roko na ramo in mu mirno dejal:

⁵⁾ Guyana je francoska kolonija na sev.-vzhodu Južne Amerike; tja pošiljajo Francozi svoje najhujše zločince.

„Vzel sem te v službo, ker sem mislil, da si poštenjak. Če bi mi bil zvesto služil, bi te bil bogato nagradil, a zdaj vem, da si nizkoten zločinec. Z vso pravico bi te smel predati sodišču, vendar ti pustim prostost. Idi in vrni se k onim, ki so te poslali, in jim povej, da jih preziram in da se znam čuvati. Ko se ti kri ustavi, jim v dokaz pokaži svojo roko.“

Laguyanu teh besed ni bilo treba ponoviti. Muradov oskrbnik Armenec Azep ga je brez besed odvedel v vežo in ga sunil skozi vrata. Laguyane je bil ves zmešan in ni vedel kaj se z njim godi. Vse to se je odigralo v nekaj minutah... ljudje pa pravijo, da so Orijentalci počasni in leni. Ko se je nekoliko pomiril, je prišel k meni in mi povedal, kaj se je zgodilo. „Jzmij si roko“, sem mu rekel. Ko je krvavenje prestalo, sem ga prijel za roko in si jo podržal proti luči. Železna roka mu je bila vtisnila v meso z velikimi črkami besedo „Tat“.

Norberta je izpreletelo. Nehote je dvignil svojo roko in jo pogledal.

„Jaz sem tudi to storil,“ je rekel Roquin z mrzlim nasmeškom, „tudi jaz sem pogledal svojo. Na srečo Murad ni vprašal, kdo mu je Laguyana poslal, in morda še ni vse izgubljeno. Vendar moramo biti na oprezu in predvsem ne časa izgubljati. Jutri ob tej uri mora biti Alice v naših rokah. Razumeli, gospod marki?“

„Razumel. Jutri bo Alice pri nas...“

„Pri vas, mislite reči. — Kako se razumete s starim Bertaro?“

„Imenitno! Prijatelja sva si postala. Govoril sem z njim brez ovinkov. Povedal sem mu odkrito, da sem se zato seznanil z njim, ker ljubim njegovo hčer, in to mu je zelo laskalo. „Ugajate mi“, je rekel, „in — denar imate, kar je potrebno za srečen zakon. Morate mi pa obljubiti, da me vzamete k sebi, ker se ne morem ločiti od nje. Preveč mi je pri srcu. Samo nečesa se bojim. Alice je zelo trmasta... „Kako mislite?“ sem ga vprašal. „Tako čudna je“, je ponovil. „Če bi bili najlepši in najbogatejši mož, bi vas vzlic temu utegnila odbiti. Še pogledala vas ne bi, če bi njeno srce reklo ne!“ „Obljubite mi vsaj, da boste zame govorili,“ sem ga prosil. „To pa, to“, me je zagotovil.

Prve dni sem mislil, da ne bom naletel na odpor. Bila je zelo prijazna in njen smehljaj

je mnogo obetal. Vselej sem ji prinesel daril. Koliko stanejo, ji seveda nisem izdal. Počasi sem se hotel vdomačiti pri njej in spoznati njen okus, njene navade in čuvstva. Večkrat sem se peljal z njimi na izlet. Svojega pravega imena nisem nikomur odkril. Nihče ne slutiti, da sem plemič.“

„Stari Bertara,“ je nadaljeval marki, „je čudak. Povsod vidi sovražnike. Povedal mi je, da je bil svoje dni lastnik nekega podjetja, da pa so ga nasprotniki uničili. Ko sem mu obljubil, da mu bom po poroki dal toliko denarja, da bo lahko svoje podjetje spet postavil na noge, sem ga popolnoma pridobil zase. Sicer je mojo ponudbo odklonil z izgovorom, da je že prestar, videl pa sem, da ga je globoko ganilo. Potem me je vprašal, ali sem z Alice že govoril. „Še ne“, sem mu odkrito povedal. Obljubil mi je, da ji bo še tisti večer odkril moje želje. Povabil me je na večerjo in tedaj je napeljal pogovor na moje srčno razmerje do Alice. Toda že pri prvih besedah ga je hči prekinila. „Dovolj, oče“, je rekla mirno, vendar odločno. „Premlada sem še, da bi mislila na možitev. Sicer pa lepa hvala gospodu Norbertu...“ Pri teh besedah se je tako čudno nasmehnila, da nisem vedel, pri čem sem.

Ko sem Bertaro vprašal, kaj on misli, mi je nasvetoval, naj ji še nadalje dvorim, da se bo že obrnilo... To je vse.“

Norbert je umolknil. Stisnil je ustnice in nabral čelo. Ni se mogel vživeti v misel, da bi ga moglo dekile odbiti. Njegov ponos je bil užaljen.

„In potem?“ je suho vprašal Roquin.

„Nič! Skušal sem ji še večkrat prigovarjati, a vse zaman.“

Roquinov obraz je bil kakor kamen in nobena črta ni izdajala njegovih misli.

„Zapomnite si, kaj vam rečem: Jutri pride dekile k vam, iz lastnega ali pa z mojo pomočjo in v treh tednih bo vaša žena.“

Pozvonil je.

V sobo je stopil njegov agent Louffard.⁶⁾ Neznaten po postavi, z velikimi črnimi lasmi in živimi očmi.

„Laguyane naj pride k meni,“ je ukazal Roquin.

⁶⁾ izg. Lufár.

Za slabo voljo

Drrrrr! Gospa, vneta pristaška vitke linije, odpre. Zunaj stoji berač:

„Dobra gospa, že tri dni nisem nič jedel!“

„Glejte no, to je pa zanimivo. In koliko ste shujšali?“

Pri veronauku. „Moric, kaj veš o Mojzesu?“ „Mojzes... je bil sin neke egiptске princeze.“ „To pa ne bo držalo, sinko moj; ona ga je samo našla.“ „Da, to je ona rekla!“

V šoli. „Človek božji, da se mi nikoli ne oženiš, drugače dobimo v dvajsetih letih novega osla v razred!“

Pasant: „He, čujte! Opeka mi je padla na glavo!“
— Zidar: „Kar obdržite jo, tu gori mi jih ne manjka!“

Verižnik si je kupil hišo na meji med Združenimi državami in Kanado. „Na kateri strani prav za prav stoji moja hiša, na ameriški ali kanadski?“ je vprašal prodajalca. „Na ameriški.“ „To je dobro, slišal sem namreč, da imajo v Kanadi zelo hude zime.“

„Čudno, vselej kadar se odpravljam na pot, mi je prejšnji dan strašno slabo.“ „Zakaj pa en dan prej ne odpotujete?“

Janezek je čul, da je dobil bratca, ki še nima imena. „Povej, papa, se obrne na očeta, če moj novi brat še nima imena, kako pa moreš vedeti, da spada k naši rodbini?“

Oče se je vrnil z daljšega potovanja in se je odpočival na divanu, ko plane v sobo njegov najmlajši, ves objokan: „Mama me je vsak dan natepla s palico!“ „Le potolaži se, od jutri dalje te bom že spet jaz!“

Nekaj minut nato je bivši kaznjeneec vstopil.

Bil je najmočnejši med Roquinovimi ljudmi in vsi so se ga bali. Desno roko je imel v obvezi. Njegov obraz je bil blede in male sive oči so mu zloveščče gorele.

„Kaj je s tvojo roko?“ ga je vprašal Roquin. „Ali si izbrisal besedo?“

„Ne, ni šlo,“ je mrko odgovoril zločinec in zaškripal z zobmi. „Na vse načine sem poskušal, a brez uspeha. To mi poplačajo! O, krvavo se jim še maščujem — naj le počakajo!“

„Za maščevanje je še čas,“ ga je mrzlo prekinil Roquin in ga tako ostro pogledal, da je orjak pobesil oči. „Zdaj imam zate nekaj drugega.“

Lipe si ogleduje hišo, ki bi jo rad kupil. Že se je skoro odločil, ko opazi, da stoji na dvorišču za njo veliko tovarniško poslopje. „Hišo bi že kupil,“ meni prodajalcu, „če mi ne bi tovarna na dvorišču kazila vsega razgleda.“ „To pa res ni nič lučnega,“ odvrne smeje se prodajalec. „To je tovarnica za smodnik, ki vam utegne že danes, jutri zleleti v zrak!“

Na ljudski univerzi je profesor razlagal o velikih uspehih radia. „In tako,“ je sklenil svoje poučno predavanje, „je znanosti naposled uspelo prenesti celo slike brezžično iz Evrope v Ameriko.“ „Z okvirji?“ se je začudila verna poslušalka.

„Kako pa, da te nič več ne vidim s Silvo?“ „Oženjen sem z njo.“

„Neverjetno, kako je radio v zadnjih letih napredovalo. To je res imenitna iznajdba!“ „Pa koristna: odkar moj mož radio posluša, mu ušesa nič več proč ne štrle.“

„Govorite tako, da vas bo človek vsaj razumel. Kdor se ne zna jasno izražati, je tepec. Razumeli?“ „Ne!“

Med otroki. „Mi ravnamo z našo vzgojiteljico, kakor bi bila domača.“ „Mi pa ne smemo; mama je rekla, da moramo biti zelo vljudni z njo.“

„Naša pošta je imenitna. Ob dveh smo razposlali zaročena obvestila, ob petih pa so se že javili prvi zetočni upniki!“

„Bil sem pri zdravniku, ki si mi ga priporočil.“ „Ali si mu povedal, da sem te jaz poslal?“ „Da.“ „In?“ „Hotel je, da mu takoj plačam!“

Profesor: „Slišal sem, da ste se nevljudno izražali o meni. Zapomnite si enkrat za vselej: človek, ki slabo govori o svojem bližnjem, kaže samo lastno neizobrazbo. — Govedo, ste razumeli?“

Mati gre v šolo vprašat, kako kaj njen nadebudni sinček. „Mislim, gospod učitelj, da moj Janezek ni ravnano med slabimi, saj ima zmerom originalne ideje.“ — Učitelj: „Res, posebno v pravopisju.“

T · I · G · E · R

N A P I S A L M A X B R A N D

„Tak poslušajte vendar; ne, niso še vsi. Okna so bila zamrežena. Zamrežena s tako prekleto debelimi železnimi palicami, da sem s kladivom tolkel po njih, ne da bi se bila upognila; tiček pa, ki je izmaknil kože, je te palice razmaknil s samimi rokami.“

Pobesila je glavo.

„Vrhu tega se v samem tanglu širijo govornice. Pravijo, da se je vrnil. Nihče ga ni videl, a vsi vedo povedati o njem. Ali niste še nič čuli?“

Obupno ga je pogledala.

„Da, čula sem. A to ni res, Wagner, ne more biti res.“

„Lahko si mislim, kako vam je pri duši, Mary,“ je mehko odgovoril detektiv. „Saj veste, da vas razumem. Jaz sem edini od vse policije, ki vem, kakšno je vaše razmerje do Pavijana.“

„Ali ste že kaj izblebetali?“ je ostro vprašala.

Zasmejal se je.

„Haha, Mary, ali mislite, da sem tako udarjen? Da sem pisnil samo besedico, ali mislite, da bi bil potem prišel sem in z vami govoril? Jaz, ki imam dva otroka in sem nezavarovan?!“ Medlo se je zasmejal. „Ne, z vami, Mary, sem bil zmerom spodoben.“

Potegnila si je roko čez obraz, kakor da hoče izbrisati te strašne misli.

„Poslušajte! Pavijan ni za rabo, to vendar sami priznate? Koristiti vam ne more; in bogme, tudi nikomur drugemu ne. Nam od policije pa je pravi pekel; in prav tako tudi za tangle. Zdaj imate lepo priliko. Mi bi se hoteli Pavijana iznebiti. Vi tudi, Mary — zakaj bi tedaj ne delali roko v roki?“

Njene oči so bile mrtve in prazne, kakor da ga sploh ne bi bila čula. In Wagner je vneto povzel:

„Prej ali slej pride k vam. Takrat samo pritisnite na gumb in pozvonite ali mi na kak drugi način naznačite in takoj bo v naših rokah. Še nekaj, Mary“ — prilizovalno se je nasmehnil — „stvar ne bi bila zastoj; nekaj bi se dalo zaslužiti. Nu, naredite, da bom jaz tisti,

ki ga vjamem, pa vam odstopim pet in dvajset odstotkov nagrade, gladko in brez barantanja.“

Počasi je vstala in oči so ji spet oživele. Tudi Wagner je vstal.

„Če želite, vam napravim pismeno s podpisom.“

„Denar?“ je ponovila.

„Še več vam dam: vsak pol, Mary!“

„Wagner,“ je odgovorila, „ali sem res taka? Ali me imate za kačo? Mislite, da vam bom Pavijana izdala?“

„Saj je vendar v vašo korist,“ je zlovoljno odvrnil detektiv.

„Vem,“ se je porogljivo zasmejala, „toda iz te moke ne bo kruha.“

Tedaj je postal prostaški.

„In kako naj vem, ali niste z njim dogovorjeni? Hm? Kako naj vem, ali ni to med vami in Pavijanomsamo navadna sleparija? Ali ne razumete? Za petami smo mu in že dvakrat smo ga sledili do ‚Ukročenege merjasca‘.“

Od groze se je skrivila. Z besedami ne bi bila mogla bolje zavriniti te obdolžitve. Wagner je poskusil nov način.

„Morda res nimate nič z njim,“ je povzel. „Toda recite mi, Mary: ali mislite, da bi stari Belobradec tam gori utegnil s Pavijanom kaj napraviti? Mislim namreč, če bi ga mogel izpreobrniti.“ Detektiva je zlomil smeh. „Ali mislite, da bi starega Belobradca mogli pripraviti do tega, da bi Pavijana izvabil v past?“

„Wagner,“ je mrzlo odgovorila deklica, „dober svet vam dam. Če mislite starega Belobradca porabiti za kaj takega, boste imeli opravka z menoj! Razumeli? Belobradec — on, ki je nedolžen kakor otrok! Njega porabiti za kaj takega!“

„Dobro, pa ne,“ je zagodrnjal Wagner in si potisnil klobuk še bolj na oči ter se obrnil k vratom. „Toda to si dajte dopovedati, Mary, nekega lepega dne bo vrag vzel Pavijana in vas, zanesite se!“

Bil je že pri vratih, ko je vstopil majhen, nervozen možak. Srečala sta se z očmi in odskočila; došlec s strupenim škrtanjem in Wagner z začudenim vzklikom.

„Mirno!“ je vzkliknila Mary in stopila med nju. „Roke iz žepa, Tiny. Mir, Wagner!“

Počasi je Tiny potegnil roko izpod jopiča.

„Wagner,“ je rekla deklica, „namenoma sem pozvala Tinyja Maca, da se z njim srečate.“

„Vidim,“ je odvrnil detektiv, „toda Tiny mi je že dobro znan, kaj ne, Mac?“ Mrzlo se je zasmeljal.

Tiny Mac je pokazal vse zobe, a zasmeljal se ni. Ves je trepetal od pridušenega srda.

„Zato sem vaju hotela dobiti semkaj,“ je povzela deklica, „ker želim, da se sprijaznita. Torej,“ se je obrnila k Wagnerju, „Tiny Mac je dobil delo pri McGeeju & Co., in to službo ste mu vi požrli. Zakaj?“

„Zato,“ je odgovoril Wagner, „ker ga ni nič prida. Že dolgo imamo oko nanj.“

„To že ni več pametno,“ je rekla Mary. „Mac se trudi, da bi pošteno živel, a kako naj ima veselje, ko ste mu pa vedno za petami in mu delate iz življenja pekel? Takrat, ko ste Maca spravili v ričet, ste dobili prvo povišico. Ali vam še ni dovolj? Ali še zmerom niste zadovoljni?“

„Prvo, kar doživi od mene,“ je rekel Tiny Mac in oči so mu zagorele kakor podlasici, „prve bo, da ga hudič vzame, to mu obljubim!“

„Eh!“ je vzkliknil Wagner. „Nikar se ne trudite, da bi me oplahili!“

„Mir!“ je vzkliknila Mary. „Wagner, rekla sem vam, da Mac ne bo več delal neumnosti. Še enkrat vas vprašam, ali vam je to dovolj ali ne?“

„O,“ je zamrmral nejevoljno, „navadno drži kar rečete.“

„Torej ga pustite,“ je nadaljevala. „Naj ima vendar že mir pred vami. Če ne vam pošljem ves tangle na vrat! In zdaj konec. Do svidenja!“ Zdajci se je domislila: „Počakajte še malo; dajte Macu roko!“

„Od kod vam neki tak način govorjenja, Mary?“

„Tako je prav. Stopi sem, Mac. In ne delaj obraza kakor bi bil pogoltnil strup!“

„Naj bo!“ se je vdal detektiv. „Sem roko! Če Mary jamči za vas, nimam ničesar več pripomniti.“

Zelo nerad je Mac iztegnil roko in se komaj dotaknil Wagnerjevih prstov; le-ta je skomignil z rameni, se obrnil in šel.

„Prekleti pes!“ je zaškrtal Mac.

„Pusti zdaj to!“ je zagrozila deklica. „Dasi mu roko, Mac. Razumeš? Š tem je stvar urejena. Če mu zdaj kaj napraviš, je tako, kakor bi meni napravil.“

„Mary,“ je rekel žalostno, „pet let sanjam o tem, da bi tega prekletega polipa dobil kdaj v roke.“

„To zdaj kar črtaj! Nekaj ti povem, Tiny, dela imam zate. Poznaš Rosmerja?“

„Tistega, ki ravno odsedeva svojih pet let? Seveda ga poznam. Kaj je z njim?“

„Jutri ga izpuste. Tu imaš deset dolarjev. Vzemi jih in pojdi do Sing-Singa ter pazi, kadar pride ven. In privedi ga k meni! Boš?“

„Ali imaš posla zanj?“ je vneto zašepetal Tiny. „Mary, vzemi še mene!“

„To, kar misliš, je popolnoma krivo. Take stvari si poslej kar iz glave izbij. Posihmal boš spodoben človek in Rosmer takisto. Da, delo imam zanj, a tako, ki dobiš od njega žulje na rokah. In zdaj idi!“

Takrat je možak prijel njeno roko z obeh rokama.

„Mary,“ je rekel in zaihtel.

„Nu, čas je, da greš!“ je vzkliknila deklica; in izginil je skozi vrata.

Štirinajsto poglavje

JASTREB

Dvanajsta ura ‚Pri ukročenem merjascu‘ je bila pomembna zaradi obilnega prometa obedarjev in juharjev, ki je zanje stari Belobradec dajal denar. Popoldne je promet malone ugasnil, če ni bilo ravno zelo vroče; proti večeru pa so se ljudje spet v večjem številu zbrali v stari pivnici. To je bila mirna ura, ko so se ljudje pomenkovali in le malo pili, razen če niso gostje sami prinesli s seboj whiskeyja; pa tudi tedaj se niso preveč hrupno zabavali. Po navadi so se zbirali v manjših skupinah po kotih, kjer so reševali vsakovrstne načrte, ki se o njih kajpak ni moglo trditi, da bi bili človeštvu v korist in prospeh.

Tako je bilo v navadi ‚Pri ukročenem merjascu‘, in tako se je Mary Doverjeva nadejala tudi nocoj, ko je prišla iz svoje pisarne; tedaj pa je opazila, da so bile vse sobe tako na cesto kakor na dvorišče polne trušč, in prvi gost, ki se ji je na njem ustavilo oko, je bil tako zvani ‚Jastreb‘. To, kar ji je bil

izdal Wagner, jo je vznemirilo in prestrašilo, toda ko je zdaj zagledala „Jastreba“, je pozabila vse prejšnje težave in nadloge.

Ta mož je imel čuden sloves. Bilo mu je kakih petdeset let, imel je okrogel, brezbarven obraz s čudno srepim pogledom; zmerom je imel okoli vratu črno svileni ruto, kar je njegovo bledico tako podčrtalo, da je bilo, kakor bi nanj padala jarka bela luč.

Če v gorski puščavi slaboten mladič zaostane za čredo, če trepeče in koprni od žeje, če mu noge klecajo, tedaj nikoli ne bo dolgo, ko se na nebu pojavi črna točka, ki se bliža v čedalje ožjih krogih. To je jastreb, ki ima zločesti dar, da sluti smrt. S strašno trdovratnostjo spremlja izgubljenega popotnika in kadar zagleda gonjač živine take krožeče točke, pogleda za njimi in ve, da je tam ali kako bitje pravkar poginilo ali pa se mu bliža smrt. In ta zločesti dar slutnje so v tanglu pripisovali „Jastrebu“.

Le malo jih je vedelo, kje živi in od česa. Toda kadarkoli se je kje pripravljalo zlo, se je iznenada pojavil in oprezoval in čakal. Ne da bi se bil kako udeleževal slumskih pogovorov; tudi zdaj je sedel sam zase v kotu pivnice in neprestano strmел pred se. Govoril ni z nikomer in nihče ga ni ogovarjal; če je pa kateri šaljivec zagledal ta blede, brezizrazni obraz, je sredi šale utihnil; če je kdo, ki je „Jastreba“ prvič videl, slučajno prišel v njegovo bližino, se je z grozo umaknil.

Ta okrogli, beli obraz je bilo prvo, kar je Mary Doverjeva zagledala, ko je stopila v pivnico; ustavila se je na pragu in sapaji je zastala. Pripravljalo se je tedaj zlo; in res, niti treba ni bilo, da bi zagledala zlovestnika, jo je že minil pokoj; zakaj namestu polglasnega mrmranja v sobah, ki ga je pričakovala, ji je na uho udaril trušč; in namestu staroznanih obrazov je zagledala med gosti malone polovico docela neznanih ji ljudi. Vsi ti so bili prišli v nadi na pretep, ki so ga tako za gotovo pričakovali, kakor da bi bili plačali vstopnino, da si ogledajo boksarski match.

Najprej je opazila, da se ljudje najbolj gnetejo okoli vrat, dalje, da je vsakdo sedel kar najbliže zidu, in da je bila sreda krčme čisto prazna; vrhu tega, da je vsakdo, naj je že govoril ali poslušal, zdaj pa zdaj vrgel po-

gled v določno smer. In vsakteri teh pogledov je bil namerjen na Tigra.

Tiger ni hodil po sobi oblastno kakor je imel navado Larry, tudi ni ošabno gledal okoli sebe, komaj bi rekel, da se zaveda, da so vseh cči uprte vanj. Narobe, sedel je v mračnem kotu in gledal z vidnim zadovoljstvom okoli sebe, in niti enkrat ni pokazal, da bi se hotel vmešati v trušč. Zraven njega je sedel samo Sanford, toda ko se je Mary prikazala, je vstal in malomarno stopil k njej.

Brezbrižno se je naslonil na pult. Le njegove oči so bile zelo budne. Mary Doverjeva mu je pogledala v oči; nabral je obrvi in nagnil glavo prav malo v stran.

Mary je stopila k njemu.

„Pivo z ingverjem!“ je naročil Sanford, „in zraven nekaj citronovega olupka, da bo vsaj nečemu podobno!“

Naglo mu je postregla in vzela denar. Pogledal jo je z brezbrižnim nasmeškom, kakor človek, ki bi ga mikalo začeti pogovor; rekel pa ji je samo tole:

„Kaj se je zgodilo?“

Tudi ona se je naredila brezbrižno in malomarno vrtela njegov noseček. „Kako to mislite?“ je vprašala.

„Soparno,“ je rekel Sanford. „Tigra hočejo ubiti.“

„Kdo?“

„Ne vem.“

„Bo menda res.“ Ostro ga je pogledala. „Ali ste njegov prijatelj?“

„Tako rekoč,“ je menil Sanford.

„Recite mu, naj gre v svojo sobo, in kar moči urno. Tu ga ne potrebujem.“

Odkimal je.

„To sem mu že rekel.“

„Pa noče iti?“

„Pravi, da ima posla tu.“

„Pa ga sèm pošljite!“

„Kako — če stopim do njega, bo drhal takoj opazila, da nekaj ni v redu.“

Prikimala je; ko se je potem obrnil in izginil v množici, je stopila za pult.

„Tiger!“ je zavpila.

Njen klic je bil kakor zapoved oficirja razposajenemu moštvu; za kratek premor je vse utihnilo, ljudje so sredi smeha prestali. Vseh oči so se obrnile v stran.

A to je trajalo samo trenutek; ko je Tiger vstal in stopil k svoji gospodarici, je bil pogovor spet v teku.

„Kaj naj bo to, Tiger? Ali mislite, da sem vas vzela samo za stran lepšega? Ne držite vendar križem rok in poglejte malo, kaj se godi v zadnji sobi. Saj se ljudje še pobijejo in pomore, vi pa niti opazili ne boste!“

Prav natihoma pa je šepnila:

„Tiger, vaše delo se začne šele jutri!“

„Nikakor ne!“

„Rečem vam, nocoj je nevarno!“

„Že mogoče!“

Pogledal ji je v obraz in oči so se mu zaiskrile.

„Ne razumete me,“ je vneto ponovila. „Vem, da vam poguma ne manjka, toda nocoj ne bo pošten boj. Rečem vam, samo pesti bo premalo.“

„Mislite?“

„Ali imate kaj orožja?“

„Ne.“

Zdaj se ji je šele zasukalo, da to vendarle ni samo komedija; da je bil v resnici docela ravnodušen za nevarnost.

„Tak poslušajte vendar! Tu so štirje možje, ki imajo še spomine vaših pesti od opoldne, pali bodo po vas. Vem, kako se bo začelo. Iz zvali bodo prepir, morali jih boste miriti in to bo zanje najlepša priložnost, da vam zarinejo nož med rebra. Nikogar ne bodo zato obesili in vsi bodo prisegli, da so bili v silobranu. Dvanajst jih bo priseglo, ali zdaj razumete?“

Obrnil se je k njej in pokazal ljudem hrbet.

„O, pač, Mary,“ je odgovoril, „prav dobro razumem.“

„Potem pa le brž ven! Idite v svojo sobo!“

Ni se zganil; v očeh mu je vstal usmev.

„Kaj bi mislili o meni, če bi šel?“

„Da ste pametni.“

„A jaz ostanem.“

„Potem ste nori.“

„Ostanem,“ je ponovil, „prvič, ker bi mi bilo neznosno, da bi me imeli za strahopetca. Pa tudi zato, ker hočem ostati.“

„Potem vas dam lepo ven vreči!“

„Zakaj?“ Videla je, da so se mu oči zožile in zagorele, nekaj v njej se je omajalo in iznenada jo je prevzel strah.

„Saj vendar ne gre, da bi mi zaradi vas dvakrat na dan postavili krčmo na glavo!“

„Mary,“ je rekel, „ne razumete me. To mi je v zabavo!“

Petnajsto poglavje

POUK

Vajena je bila tega, da so se ljudje v tanglu hoteli kazati drugačne kakor so bili, in zato se ji je izprva zdelo samo po sebi umevno, da je Tigrova hladnokrvnost neprirodna in spretno igrana. Toda ko se je zdaj vrnil na svoj prostor, jo je obšla nenadna groza, da vendarle ni lagal in da se zares čuti srečnega v te nevarnosti.

Razlagati bi se to dalo s tem, da se ni zavedal, kako resen je položaj; morda ni slutil, kar je Mary že dolgo iz izkustva vedela, da so mestni revolverski junaki prav tako nevarni kakor znameniti desperado z divjega zapada, ki strelja iz dveh pištol hkrati.

Naglo se je ogledala po pivnici in z enim pogledom obletela pol tucata ljudi, katerih sloves je bil črn ko noč in prav tako tajinstven, in najmanj polovica njih se je štelo med najozje Larryjeve prijatelje.

Prva misel ji je bilo, da bi šla ven in Wagnerja telefonično prosila, naj pride z nekaj možmi, da prepreči spopad. Potlej pa se je zavedla, da se bo streljanje takoj začelo, če samo za trenutek ostavi lokal.

Vse je kričalo po grozeči nevarnosti: pri neki mizi je videla Berta Hagen in Gonzalesa, ki sta sedela skupaj, Hagen je pil; vsak trenutek je segel z roko za kolk in si iz steklenke natočil kozarec. In kadar je Bert Hagen pil, je to vselej pomenilo samo eno! Njegov ozki obraz je bil čisto bel in na sencih so se pokazale škrlatne lise... Ne, ven ne sme iti!

Tiger je bil porinil stol k zidu in luč mu je pala na osivele lase na sencih ter osvetlila njegov ostri profil — bil je mrk obraz, toda z nogami je potrkal v taktu po spodnjih obročih na stolu kakor razposajen dečak.

Njegov pokoj je tudi njo pomiril. Saj to ne bo edini nevarni trenutek zanj, če ostane v tanglu, in ona mu vendar ne bo mogla večno stati ob strani. Zleknila se je na stol, kakor bi bila v gledališču, in ga prepustila samemu sebi.

Toda pri tej misli ji je zastal dih: kako naj se s samimi rokami otrese jekla in krogel? On pa je bil videti srečen in zadovoljen; kakšno

pravico je imela postavljati temu človeku meje in odločati, kaj naj stori in česa ne? Pogled ji je obvisel na mrzlem, praznem, brezizraznem Jastrebovem obrazu, in tedaj jo je minil ves pogum; sedla je na visok stol za pultom in čakala.

Med tem se je Sanford odtrgal od ljudi, ki so stali okoli pulta, šel počasi in kakor slučajno k Jacku Lodgeu in prisedel.

„Našel sem,“ je šepnil zvijaje si cigareto. „Tistile možak, z drobnim obrazom, Bert Hagen. Njega so izbrali.“

„Tistile, ki pije z onim zagorelim možakom?“

„To je Gonzales. Gonzales bo vsekako izzval prepir, vse ostalo pa prevzame Hagen.“

„Aha, to ste odkrili?“

„Da. Prestregel sem šepete, tu pa tam vjel kako besedo in poglede, ki lete nanju. Kaki dve minuti imate še časa.“

„Za kaj?“

„Preden počni.“

„Dotlej torej lahko mirno počakam. Nikamor se mi ne mudi.“

Jack se je obrnil in spustil roko Sanfordu na pleča. Strežaj je začutil, kako so ga prsti zagrabili skozi meso prav do kosti. In ko je pogledal svojemu gospodu v obraz, je izginil izpred njegovih oči. 'Ukročeni merjasec' in Sanford se je mahoma videl tisoče milj daleč v afriški džungli, kjer je nekoč z Lodgeom v mraku zasledoval ranjenega leva. Prav tisti obraz je bil kakor takrat, ko se je zdaj sklonil k njemu.

„Dovolj!“ je rekel Tiger. „Do konca ostanem!“

„Le še eno besedo!“

„Kaj?“

„Vzemite moj revolver.“

„Sanford, če imam orožje, ne jamčim več zase.“

Strežaj je še poslednjič z obupnim pogledom ošinil gospodov obraz, potlej pa se je obrnil; tisti mah so se bili namreč dvignili trdi prepirljivi glasovi.

„Zdaj pride,“ je zastokal Sanford.

Zdravnik dobi pri večerji pisemce, ki sta mu ga poslala dva tovariša: „Prosim, pridi takoj, manjka nama tretji pri taroku.“ „Ljuba Mara,“ reče zdravnik ženi. „kličejo me, zelo nevaren slučaj; dva zdravnika sta že tam!“

Artur Möller:

Midva, čisto samá...

Daleč zunaj v Tihem oceanu leži majhen otok, last Združenih držav. USA ima na njem uradnika, ki ima nalogo paziti na brzojavni kabel med Ameriko in Azijo.

Naposled je bilo ženitovanja v San Franciscu konec in mlada zakonca sta sedla v avto. Ona mu je naslonila glavico na ramo.

„O, Johnny, kako so me ti ljudje utrudili in izmučili! Ko bi si mogel človek privoščiti, da bi se odpeljal daleč od vsega vrvenja! Da bi bila zmeraj sama s teboj, dragec!“

Sklonil se je k njej in jo nežno poljubil.

„Ali bi res rada, dušica?“

„Srček, bilo bi skoro preveč srčce, ali ne?“

In ovila mu je roke okoli vratu, da mu je skoro dih vzelo.

Drugo jutro, ko sta pozajtrkala, je rekel srečni mož:

„Seničica sladka, ali še pomniš, kaj si včeraj rekla v avtu?“

„Da bi hotela zmerom biti s teboj, zmerom, zmerom! Da, srček!“

Toča poljubov. Potlej pa je Johnny vzel iz žepa izrezek iz lista 'Frisco Chronicle':

„Kaj pravi na to moja seničica?“

Brzojavni urad je oznanjal, da je na razpolago lahka in prijetna služba nadzornika na prelestnem Markovem otoku. Visoka plača in vsa oskrba. Življenje kakor v raji.

Ker pa na otoku ni bilo žive duše in se je izkazalo, da dosedanji nadzorniki navzlic vsem ugodnostim niso vzdržali delj ko tri leta, se je država odločila, da dá prednost oženjenemu prosilcu, ki bi moral vzeti ženo s seboj.

„O, Johnny... samo midva, čisto samá...!“
Nova toča poljubov.

Leto nato sta se Johnny in Mary, vsak zase, izkrcala v San Franciscu. Ločitev zakona je bila izvedena naglo, brez ovir, s pravo ameriško promptnostjo.

Od takrat je že šestnajst mlado poročenih nadzornikov prebilo leto na Markovem otoku in se po povratku dalo ločiti.

Služba utegne biti s 1. oktobrom spet prosta. Za mlade poročence, ki bi hoteli biti sami...

V objemu teme

roman
po ě. v. Wildenbruchu
priređil B. R.

Oklenila se ga je in roko v roki sta odšla proti graščini.

„Zdaj naj ti povem, kako je bilo z menoj,“ je počasi izpregovoril Egon. „Trideset let mi je, a vendar sem se šele danes, šele pravkar zavedel, da živim. Kako čudovito je to, da se je vse moje življenje, vsa moja mladost združila v en sam trenutek, ko sem pokleknil starcu na hrbet. Takrat je šla od mene mōra, ki me je tlačila trideset let.“

Povedal sem ti že, da mi je Ivana ostavil oěe. Od otroških let je vedno pazil na me, tako da sem mislil, da brez njega sploh ne morem živeti. In ker si je že od nekđaj domišljal, da je postavljen norcu za paznika, si je vtepel v glavo, da sem jaz nor.“

Izpreletelo ga je.

„In vse to mi je postalo jasno šele takrat, ko sem ga imel pod seboj...“

Prišla sta v graščino.

Po stenah so visela razbita zrcala in steklo je pokrivalo tla. Daničina spalnica je bila še vedno v neredu kakor takrat, ko jo je zapustila. Bila je prava slika opustošenja.

Mlada žena je prišla Egonu za roko.

„Egon,“ je rekla, „zdaj se moraš odloćiti. Oće ti je zapustil Ivana, meneć da je s tem napravil dobro delo. Hotel je, da živiš, kakor je živel on, da boš nekaka zveza med prošlostjo in sedanostjo. Ni pa vedel, da mora ćlovek živeti za sedanost in za bodoćnost.“

Ubogal si ga in sprejel življenje kot dedšćino, ki je samo napol tvoja. A to je bilo krivo, in zato nisi imel od življenja, kar si pričakoval. Zdaj pa je prišel ćas, da vržeš te predsodke med staro šaro, kamor spadajo.“

„Že vem, kaj storim,“ je veselo vzkliknil, „galerijo prednikov spravim pod streho. Tam naj vise, saj so sami zgodovinski ostanki. Spomini na prošlost so ko mrtveci v živi duši. Zmerom se nam zdi, da živimo v njihovi druŇbi.“

„Tako je prav,“ je pritrdila, „in še nekaj. TeŇko bova pozabila tisto grozno noć, ki naju

je razdvojila. Tudi će bi hotela s silo zaduŇiti spomin nanjo, nama ne bo mogoće. Veš, ćesa sem se spomnila? Takrat pred poroko si me vprašal, kam naj greva na poroćno potovanje. Odloćila sem se za Višavo, in danes mi je žal. Odpotujva v daljni, Ňirni svet in pustiva tam spomin na preteklost...“

Kako je bil vesel teh besed!

„Danes popoldne odpravim najnujnejše posle in oddam Ivana v blaznico. Jutri zjutraj pa odpotujeva. Ali ti je prav tako, Danica?“

„Kako si dober, Egon,“ je Ňepnila vsa srećna in sklonila glavo. „Ali pojdeva sama?“

„Sama. Samo Fanika naj naju spremlja.“

Tako se je tudi zgodilo. Ivana pa so zaprli v blaznico. Bil je neozdravljiv.

V avgustu je odpotoval Egon s svojo mlado Ňeno v svet in šele v prihodnjem maju sta se vrnila v višavski raj.

Takrat nista vstopila pri vhodu v park. Peljala sta se skozi vas, kjer ju je ćakal pri-srćen sprejem. Egonov korak je bil proŇen in odloćen, mlada graŇćakinja, ki mu je visela na roki, pa je stopala počasneje in njen vedri obraz ji je pokrivala srameŇljiva rdećica.

„Povej, Fanika,“ je rekla mati zvećer po prihodu hćere, ki je med tem z moŇem upravljala graŇćino, „kako pa je kaj z gospo?“

Fanika se je samo poredno nasmehnila in pomćnljivo pokimala. Tako je brez besed zapupala materi, kar se je kmalu res zgodilo; v prvih dneh roŇnika je skozi odprta okna višavske graŇćine prvić zavekal otroŇki glas. Ko je Egon stopil v spalnico, je zagledal v postelji zraven Danice drobnega otroćićka.

„Glej, tvoj najlepŇi dar, ti greŇnik,“ je zaŇepetala mlada mamica in pokazala na sinćka.

Egon se je poboŇno sklonil k njej in jo poljubil na ćelo in ustne.

ćez nekaj dni, ko je solnce že pripekalo, je zaćul Egon, ki je bil pravkar vstal, da ga na vrtu nekdo kliće. Skoćil je k oknu in videl svojo Danico, ki je bila tisto jutro prvić vstala. Za njo je šla Fanika z otrokom v naroćju.

„Pridi dol, Egon! Tu je tako lepo...“

Stekel je na vrt k njej, in bilo je res — kakor je rekla — tako lepo, tako lepo!

K o n e c

Ali ste bolni?

Vročica

Če zraste temperatura telesa, merjena pod pazduho, na 37 stopinj Celzija, govorimo o vročici. Vročica gre do 42 stopinj. Utegne se pojaviti čisto polagoma ali pa iznenada z občutkom hudega mraza („mraz me trese“). Vročica traja en dan, več dni, tedne, da, celo mesece. Temperatura utegne biti ves dan enaka ali pa zvečer znatno višja kakor zjutraj. Iz vrste vročice lahko do neke meje sklepamo na bolezen. Vročica nastopi pri vseh nalezljivih boleznih, pri vnetjih, gnojenjih itd. Pri vročici navadno srce hitreje bije, zato lahko že iz utripa sklepamo na mrzlico. Pri hudi vročici tudi rada glava boli. Mrzli obkladki vročino znižajo.

Če se obveza prime

Obvezo, ki se je rane prijala, lahko brez bolečin snameš, če vliješ na obvezo vodikovega superoksida. Rano, ki ni snažna, namaži z jodovo tinkturo, preden jo obvežeš. Le opeklin ne smeš nikoli namazati z jodom.

Da ti žile ne poapne

živi zmerno, ne uživaj alkohola, malo tobaka, malo začimb, ne delaj preveč, gibaj se dosti v svežem zraku, hrano mnogo menjaj ter uživaj pred vsem dosti sadja, zelenega sočivja in salate.

Vsa higijena otrok je v teh štirih besedah: snažnost, preprostost, rednost, prostost.

Zena potrebuje več spanja kakor mož.

Slab spomin je navadno posledica preobilega kajenja.

O svojih boleznih govori le z najboljšimi znanci, nasproti vsem drugim se vedno kaži zdravega.

Štirje so viri moči: jed, dihanje, telovadba in prava vera.

Eno jajce je dobro, dve jajci dovolj, tri preveč!

Mnogo gospodinj je mnenja, da je vseeno s čem in kako pero. To naziranje je povsem zgrešeno. Pomnite, da se najlepše pere v omehčani vodi in s terpentinovim milom „Gazela“.

Skodelica čokolade. Čokolada je bila časih zelo priljubljena, zadnje čase pa se je gospodinjам nekam zamerila — menda zaradi vilke linije... Moderna žena si rajši privoščiči čašo čaja s citrono in saharinom, čokolado pa prepusti otrokom. A čokolada je imeniten zajtrk ravno za nervozne ljudi — in kdo ni danes nervozen? — ki jim je zdravnik prepovedal kavo in čaj. Čaša dobro pripravljene čokolade spada k najboljši dieti za otroke in bolnike sploh.

Pri pripravljanju jedi se ravnaj po teh načelih: Skopari s soljo in kisom. Kratko pečenje je boljše od dolgega kuhanja. Razen kuhanih jedi serviraj tudi sirove. Tretjina denarja, ki ga izdaš za hrano, naj bo za mleko, tretjina za krompir, sočivje in sadje, in zadnja tretjina za meso, riže, jajca, mast, moko, kruh in sladkarije.

Tudi največje pranje

Vam ne bo delalo preglavic ako boste vodo pravilno omehčali z navadno sodo. Poleg tega pa seveda pride v poštev tudi terpentinovo

milo „Gazela“

Gospodinje!

zahtevajte povsod izrecno našo

Kolinsko cikorijo!

KAZ OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI
DVOJE SRC V ¾ TAKTU. Najboljši nemški šlagerfilm! Dunajska filmska opereta. V glavni vlogi najboljši pevci in pevke ter znani „Poldi“ iz filma „Atlantik“ — Willy Forst. — **NE VERJAMEM VEČ NOBENI ŽENSKI.** — Prvi zvočni film znamenitega nemškega komornega pevcia Richarda Tauberja.

Kino Ideal

Edini kino, ki prinaša izključno najboljše premiere nemih filmov

Rex Bell v veliki pustolovni drami „**NE/ UDAJ SE!**“. — Conrad Nagel v veseli drami **EKSOTIČNI KLUB.** — Buck Jones v senzacionalni drami **KRI COWBOYA.**

Kino Ljubljanski Dvor

Kino z ljudskimi cenami 2.—, 4.—, 6.— in 8 Din pri vseh predstavah.

Velika premiera: **RAMPER.** Film o človeku-zveru. V glavni vlogi Paul Wegener. — **ŽENA NA MESECU.** Grandiozni vefilm Fritza Langa. Raketni polet na luno. V gl. vlogah Willy Fritsch, Gerda Maurus in Fritz Rasp. — **LOOPING THE LOOP** (Smrtna pentlja). Veliki cirkuški film. V gl. vlogah Werner Kraus, Jenny Jugo in Warwick Ward. — **NA POTU SRAMOTE.** Drama iz življenja današnje mladine. V glavni vlogi Helen Foster. — **MANOLESCU.** Drama iz življenja velikega pustolovca. Brigita Helm in Ivan Možuhin.

SEDAJ JE ČAS

ZA TRAJNO ONDULIRANJE!

Vsa v to strôko spadajoča dela izvrši hitro, trpežno in po zmerni ceni — pravi damski

ČESALNI SALON »OLGA«
 Ljubljana VII — Medvedova cesta 23

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

„PLANINKA“ zdravilni
čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana
 ter stane zavojček 20 Din

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev peclni prašek.
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudlinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeña močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi, pudinge in spenjeno smetano, kakao in čaj, šartlje, torte in pecivo, jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ¼ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilnovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljih, finih in najfinejših močnatih jedi. šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.